

Η Εορτή του πρώτου Ιεράρχη των Ιεροσολύμων

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Την Παρασκευή 5 Νοεμβρίου 2021 εορτάσθηκε στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων η μνήμη του Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, του πρώτου Ιεράρχου των Ιεροσολύμων.

Προς τιμή της μνήμης του αποστόλου και ιερομάρτυρος Αγίου Ιακώβου τελέσθηκε στον φερώνυμο Καθεδρικό Ναό, ο Εσπερινός την παραμονή της εορτής, χοροστατούντος του Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ιεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου.

Στην ακολουθία του Πανηγυρικού Εσπερινού συμμετείχε πλήθος Αγιοταφитών Αρχιμανδριτών, ιερομονάχων, ιερέων και ιεροδιακόνων, ενώ στο ιερό ψαλτήρι έψαλλαν μαθητές της Πατριαρχικής Σχολής της Αγίας Σιών υπό του ιεροδιακόνου Συμεών, καθώς και η χορωδία του ναού του Αγίου Ιακώβου.

Το πρωί της Παρασκευής 5 Νοεμβρίου, ανήμερα της εορτής τελέσθηκε Πατριαρχική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, ενώ συλλειτουργήσαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καπιτωλιάδος κ. Ησύχιος, ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Αρίσταρχος, ο Πέλλης κ. Φιλούμενος και ο Μαδάβων κ. Αριστόβουλος, μαζί με Αγιοταφίτες πατέρες.

Κατά την Πανηγυρική Θεία Λειτουργία έψαλλαν και πάλι η χορωδία της Πατριαρχικής Σχολής της Αγίας Σιών υπό του ιεροδιακόνου Συμεών και του κ. Βασιλείου Γκοτσόπουλου, μαζί με τον κ. Ριμόν Κάμαρ όπου συνέψαλλε στην αραβική γλώσσα.

Επίσης στη Θεία Λειτουργία παρέστη ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στα Ιεροσόλυμα κ. Ευάγγελος Βλιώρας.

Στο κοινωνικό της Θείας Λειτουργίας ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Ιεροσολύμων κήρυξε τον θείο Λόγο αναφέροντας:

«Ὁ δέ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τόν τῆς ἐλευθερίας καί παραμείνας, οὗτος οὐκ ἄκροατῆς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλά ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται», (ΐακ. 1,25), κηρύττει ὁ ἅγιος ΐάκωβος ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί καί προσκυνηταί.

Ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΐακώβου «δούλου τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου ΐησοῦ Χριστοῦ» (ΐακ. 1,1), συνήγαγε πάντας ἡμᾶς σήμερον ἐν τῷ ἐπωνύμῳ ἱερῷ ναῷ αὐτοῦ, τῷ παρακειμένῳ παρὰ τῷ Πανιέρῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως, ἵνα ἐορτάσωμεν τήν σεπτὴν μνήμην αὐτοῦ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου αὐτοῦ, δηλονότι τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ.

Χαίρει καί ἀγάλλεται ἡ ἀγιογραφική Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, τό κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τῇ τελουμένῃ ἱερᾷ μηνίμῃ τοῦ θεσπεσίου Ἰακώβου τοῦ καί ἀναδειχθέντος πρώτου Ἱεράρχου, ποιμένος καί διδασκάλου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλά καί πιστοῦ οἰκονόμου τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν. Οὗτος ἐπωνομάσθη δίκαιος διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ὁσιότητα καί δικαιοσύνην. Τοῦτο ἐξάλλου μαρτυρεῖ καί ἡ περί τῆς ἀληθοῦς σοφίας διδασκαλία αὐτοῦ λέγων: «Ἡ δέ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστι, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστή ἐλέους καί καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καί ἀνυπόκριτος. Καρπὸς δέ δικαιοσύνης εἰρήνη σπεύρεται τοῖς ποιούσιν εἰρήνην», (Ἰακ. 3, 17-18).

Κατὰ δέ τόν Εὐσέβιον Καισαρείας Παλαιστίνης, ὁ δίκαιος Ἰάκωβος ὑπέστη μαρτυρικόν θάνατον διὰ τό κήρυγμα αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς κάθηται ἐκ δεξιῶν μεγάλης δυνάμεως, τοῦτέστιν τοῦ Θεοῦ Πατρός, καί μέλλει ἔρχεσθαι ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν προκειμένῳ ὁ Εὐσέβιος παραθέτει τὴν σχετικὴν ἀναφορὰν τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρείας ἔχουσιν οὕτως: «Ἰακώβῳ τῷ δικαίῳ καί Ἰωάννῃ καί Πέτρῳ μετὰ τὴν ἀνάστασιν παρέδωκε τὴν γνῶσιν ὁ Κύριος· Οὗτοι τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις παρέδωκαν ... δύο δέ γεγόνασιν Ἰάκωβοι, εἷς ὁ δίκαιος, ὁ κατὰ τοῦ πτερυγίου βληθεὶς καί ὑπὸ γναφῆς ξύλῳ πληγεὶς εἰς θάνατον, ἕτερος δέ ὁ καρατομηθεὶς», (Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορία Β,23).

Ὁ δίκαιος Ἰάκωβος μετὰ παρρησίας ἐκήρυττε ὅτι ὁ μόνος τέλειος νόμος εἶναι ὁ νόμος τοῦ Χριστοῦ, δηλονότι τό Εὐαγγέλιον τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς προαναγγελθείσης ὑπὸ τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου λέγοντος: «Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καί διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καί τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινὴν» (Ἱερεμίου 31,31).

Ὁ τέλειος οὗτος νόμος τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Καινῆς Διαθήκης, διακρίνεται διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποῖαν παρέχει εἰς τόν ἐκτελοῦντα αὐτόν (=τόν νόμον). Διό καί ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος λέγει: «ὁ δέ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τόν τῆς ἐλευθερίας καί παραμείνας ... οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται», (Ἰακ. 1,25).

Ἑρμηνεύων τόν λόγον τοῦτον τοῦ Ἀδελφοθέου ὁ Οἰκουμένιος λέγει: «εἰπὼν νόμον τέλειον ἐπήνεγκε τόν τῆς ἐλευθερίας, τὴν ἐλευθερίαν ἐπίσημον [=διακριτικόν σημεῖον] αὐτοῦ ποιούμενος. Ὁ γάρ κατὰ Χριστόν νόμος, τῆς περὶ πᾶν τό σαρκικόν ἀπαλλάξας δουλείας ... ἐν ἐλευθερίᾳ καί ἀνέσει τόν προσιόντα [= τόν προσερχόμενον] καθίστησι». Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ νόμος τοῦ Χριστοῦ εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος ἐλευθερώνει τόν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ ἱερώτατός Παῦλος ἐπανειλημμένως ποιεῖται μνηϊαν «τῆς ἐλευθερίας ἣν ἔχομεν

έν Χριστῷ Ἰησοῦ», (Γαλ. 2,4). Διό καί παραγγέλλει λέγων: «τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἧ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε καί μή πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνεχέσθε», (Γαλ.5,1). Ὁ δέ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων Πέτρος λέγει: «ὅτι οὕτως ἐστί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τήν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύθεροι, καί μή ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τήν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ», (Α΄ Πέτρ. 2, 15-16). (Διότι ἔτσι εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, μέ τήν ἀγαθοεργίαν νά ἐπιβάλλετε σιωπήν εἰς τήν ἄγνοιαν τῶν ἀνθρώπων πού σᾶς κατηγοροῦν, χωρίς νά γνωρίζουν ποῖοι εἴσθε. Ὑποταχθῆτε σάν ἐλεύθεροι ἄνθρωποι ἀπό τήν κακίαν καί ἀπό κάθε ἄτοπον καί ὄχι σάν ἄνθρωποι πού ἔχουν τήν ἐλευθερίαν ὡς πρόφασιν τῆς κακίας καί τῆς ἀπαθείας, ἀλλά σάν δοῦλοι Θεοῦ).

Ἐλεύθερος ἐν Χριστῷ κατά τόν θεσπέσιον Ἰάκωβον, εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος «οὐκ ἀκροατής ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλά ποιητής ἔργου», (Ἰακ. 1,25). Κατά δέ τόν ψαλμωδόν, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος φυλάσσει τάς ἐντολάς τοῦ Κυρίου θά ἔχη ἀμοιβήν μεγάλην. «Τά κρίματα Κυρίου ἀληθινά, δεδικαιωμένα ἐπὶ τό αὐτό. Καί γάρ ὁ φυλάσσων αὐτά ἀνταπόδοσις πολλή», (Πρβλ. Ψαλμ. 18, 10-12). Κατά τόν σοφόν Παῦλον «καί αὕτη ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπό τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τήν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ», (Ρωμ. 8,21).

Ἀξιοσημειώτως ὁ κατά τῶν Ἀρειανῶν λόγος τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, ὅτι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος δέν εἶναι ἐξ ἐκείνων πού στενάζουν ἢ ἔχουν ἀνάγκην ἐλευθερίας, ἀλλ' αὐτός εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος υἱοθετεῖ καί ἐλευθερώνει τά πάντα. «Εἰ δέ πᾶσα μέν ἡ κτίσις συστενάζει ἐλευθερίας χάριν τῆς ἀπό τῆς φθορᾶς τῆς δουλείας, ὁ δέ Υἱός οὐκ ἐστί τῶν στεναζόντων οὐδέ τῶν δεομένων ἐλευθερίας ἀλλ' αὐτός ἐστίν ὁ υἱοποιῶν καί ἐλευθερῶν τά πάντα».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται σαφές, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ὅτι «ὁ τέλειος νόμος τῆς ἐλευθερίας» δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τό Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, δηλονότι ἀπό αὐτόν τοῦτον τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τοῦ ὁποῖου μαθητής, μάρτυς τῆς ἀληθείας καί ἀπόστολος ἀνεδείχθη ὁ σήμερον τιμώμενος δίκαιος Ἰάκωβος ὁ ἐπικληθεὶς ἀδελφόθεος, ὡς ἀναφωνεῖ καί ὁ ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας: «Ὡς Ἱεράρχης πρῶτιστος, τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὡς μέγιστος Ἀπόστολος, ὡς σοφός Ὑποφήτης, καί Μάρτυς ὢν ἀληθείας, παρά πάντας πλουτήσας, ἐξαίρετον ἀξίωμα, ἀδελφός τοῦ Κυρίου, νῦν πρός αὐτόν, λίθοις ἀναιρούμενος μετετέθης, παρ' οὗ ἡμῖν Ἰάκωβε, λύσιν αἵτει πταισμάτων.»

Ἡμᾶς τούς ἐορτάζοντας τό σεπτόν σου μνημόσυνον, Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ καί μάρτυς Ἰάκωβε δίκαιε, ἐλευθέρωσον ἐκ τῶν συνεχόντων πταισμάτων πρεσβεύων μετά τῆς Ὑπερευλογημένης Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ἀμήν. Ἔτη πολλά.

Τὴν θείαν Λειτουργίαν ἠκολούθησεν ἄνοδος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, τῇ συνοδείᾳ τῶν Ἁγιοταφитῶν Ἀρχιερέων καὶ Ἀρχιμανδριτῶν διὰ τῶν ἐσωτερικῶν βαθμίδων τοῦ Ναοῦ καὶ διὰ τῆς κεντρικῆς πύλης τοῦ Πατριαρχείου, ἔνθα ἐγένετο καὶ ἡ διανομὴ τῶν ἄρτιδίων εὐλογίας ὑπὸ τῆς ἄρτοποιοῦ μοναχῆς Σεραφεύμας.

Εἰς τό Πατριαρχεῖον ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησε πάλιν ὡς ἔπεται:

«Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλη· ... τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τό σωτήριόν σου εἶπα, οὐκ ἔκρυψα τό ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς», (Ψαλμ. 39, 10-11) , ἀναφωνεῖ ὁ ψαλμωδός.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐάγγελε Βλιώρα,

Σεβαστοὶ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἡ ἀγία ἡμῶν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησία εὐφραίνεται σήμερον ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος καὶ δικαίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου.

Καὶ τοῦτο διότι, Αὐτός οὗτος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός «ὁ ἀρχηγός καὶ τελειωτής τῆς πίστεως ἡμῶν» (Ἑβρ. 12,2) ἀνέδειξεν Ἰάκωβον τὸν θεσπέσιον πρῶτον Ἱεράρχην καὶ ποιμένα τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ καὶ διδάσκαλον καὶ πιστόν Οἰκονόμον τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν.

Ἡ συμβολή τοῦ δικαίου Ἰακώβου ἀφ' ἑνός μὲν εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ διοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς συνάξεως τῇ Ἀποστολικῇ Συνόδου εἰς Ἱεροσόλυμα (Πρβλ. Πράξ 15,6) καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τόσον τῶν κατὰ σάρκα συγγενῶν αὐτοῦ (Ρωμ. 9,3) ὅσον καὶ τῶν ἐθνῶν ὑπῆρξε καθοριστική, διό καὶ ὁ θεῖος Παῦλος ποιεῖται μνηΐαν τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὴν μετάβασίν του εἰς Ἱεροσόλυμα «ἕτερον δέ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόν τοῦ Κυρίου», (Γαλ. 1,19).

Τὴν ἀποστολικὴν αὐτοῦ αὐθεντίαν καὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Πρεσβυτέρου, δηλονότι τοῦ Πρώτου Ἱεράρχου τῆς Ἐκκλησίας, ἐπεσφράγισε τό ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου ἐκχυθέν αἷμα αὐτοῦ, γενόμενος οὕτω συμμάρτυς τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Ἡ Μετριότης ἡμῶν, ἐλέω Θεοῦ κατασταθέντες διάδοχος τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, κατήλθομεν εἰς τὸν παρά τὸν Ναόν τῆς Ἀναστάσεως κείμενον ἐπώνυμον Ναόν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, ἔνθα ἐτελέσαμεν εὐχαριστιακὴν

Πατριαρχικήν Θείαν Λειτουργίαν, περιστοιχούμενοι υπό τῶν Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καί τιμίων μελῶν τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Σημειωτέον ὅτι ἡ σημερινή ἐόρτιος μνήμη τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου δέν ἀφορᾷ μόνον εἰς τόν ἐκκλησιαστικόν θεσμικόν αὐτῆς χαρακτήρα, ἀλλά κυρίως εἰς τήν ἀδιάκοπον ἱστορικήν μαρτυρίαν τῆς πρωτογενοῦς Ἐκκλησίας καί τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίῳ – Χριστιανικῆς καί Ρωμαιορθοδόξου Κοινότητος.

Διό καί ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία εὐγνωμόνως βοᾷ καί λέγει: «Σέ, Κύριε, φωνῇ ἐλευθέρᾳ ἐκήρυξεν ὁ δίκαιος ἀδελφός σου, μιμητής τε τοῦ πάθους ἐγένετο κτεινόμενος».

Ἡμεῖς καυχώμενοι ἐν Κυρίῳ μετὰ τοῦ ὑμνωδοῦ εἵπωμεν: «εὐφραίνεται ἐπὶ σοί ἡ Ἐκκλησία σου Χριστέ κράζουσα· σύ μου ἰσχύς Κύριε καί καταφυγή καί στερέωμα», Ἀμήν. Ἔτη πολλά.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος παρέδωσε τάς κλεῖδας τοῦ Ναοῦ εἰς τοὺς Ἐπιτρόπους αὐτοῦ καί ἠλόγησεν αὐτούς.

